

Вухналь Юрій

Біографія

Юрій ВУХНАЛЬ

Ковтун Іван Дмитрович (літ. псевдонім Юрій Вухналь) народився 5 жовтня 1906 року в с. Чорнобаївка Ізюмського повіту на Харківщині в селянській сім'ї-Закінчив Куп'янську гімназію. 1922 року вступив на педагогічні курси імені Г. С. Сковороди (м. Харків), після яких навчався в Харківському інституті народної освіти. Ще студентом співробітничав у газеті "Селянська правда", де й надрукував перші свої твори. Потім працював у редакціям газети "Комсомолец України", журналу "Червоний перець". Належав до літературних організацій "Плуг", "Молодняк", ВУСПП. Став одним із найпопулярніших українських сатириків. Не випадково у журналістських колах його називали "комсомольським Остапом Вишнею".

Автор збірок нарисів, фейлетонів, гуморесок "Червоні паростки" (1925), "Товариш і товаришок" (1926), "По злобі" (1927), "Початкуючий" (1928), "Помилка професора Кіма". "Гумореска", "Життя і діяльність Федора Гуски", "Крилатий рейс", "Одруження Гаврила Ратиці", "Ширий українець" (1929), "Люди моря" (1931), романів та повістей "Яструби" (1928), "Азіатський аероліт", "Юнг-бунд" (1931).

Уповноважені Харківського обласного управління НКВС 2 листопада 1936 року провели трус на квартирі й заарештували письменника. Йому було пред'явлено звинувачення: "участь в українській націоналістичній терористичній організації, яка готувала терористичні акти проти керівників ВКП(б) і Радянського уряду". На численних допитах і на суді ні в чому себе винним не визнав. Зачитані проти нього свідчення категорично заперечив як фальшиві.

Військова Колегія Верховного Суду СРСР 14 липня 1937 року засудила Ковтуна-Вухналя І. Д. до найвищої міри покарання — розстрілу з конфіскацією належного йому майна.

Вирок виконано 15 липня 1937 року.

При додатковому розслідуванні справи в 1958 році Максим Рильський, який добре знав Юрія Вухналя, дав такий відгук про нього: "Це був здібний гуморист і автор цікавих книжок для юнацтва та дітей. Я ніколи не сумнівався, що І. Д. Ковтун чесний і відданий радянський громадянин". А Микола Бажан написав так: "Він безумовно був радянською людиною, якій були чужими антирадянські чи націоналістичні настрої та висловлювання. У своїх пародіях, епіграмах, жартах він засобами сатири й гумору боровся зі всім, що відживає..."

Військова колегія Верховного Суду СРСР 4 листопада 1958 року вирок щодо Ковтуна-Вухналя І. Д. скасувала і справу припинила через відсутність складу злочину.

Юрій Вухналь реабілітований посмертно.

Олександр Мукомела

ЛУ №26 (4435)27.06.1991